

Yttrande

Detaljplan för verksamheter vid Norra Stenebyvägen inom stadsdelen Tuve

Plan utökat förfarande - Samråd

Diarienummer Stadsbyggnadsförvaltningen: SBF-2023-00152

Diarienummer Exploateringsförvaltningen: EXF-2023-00154

Handläggare SBF: Per Osvalds, Elin Kajander

Handläggare EXF: Josefine Halldin

Naturskyddsföreningen i Göteborg ställer sig emot "Detaljplan för verksamheter vid Norra Stenebyvägen inom stadsdelen Tuve" med motivering på de flertal brister som detaljplanen besitter samt negativa påverkan, baserat på både Göteborgs egna klimat-och miljöprogram och Sveriges miljömål enligt planens egen miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Föreningen har tidigare motsatt sig Volvokoncernens expanderings i området sedan översiktsplanens förslag 2022.

Enligt planbeskrivningen är planens syfte att möjliggöra: "...nyetablering av ett kundcenter och tillhörande demobanor samt en utökning av befintlig industriverksamhet." Det kommer innebära exploatering av orörda närliggande naturområden och fragmentering av skogsmiljöer. Det kommer innebära fler barriärer och mindre splittrade naturmiljöer skapas. Enligt sida 9 i planbeskrivningen är "Exploatörens intentioner är att området ska förbi naturlig men även omfattas av demobanor." Enligt "Biologisk mångfald i urbana miljöer-förutsättningar, fördelar och förvaltning, Lunds universitet, 2014" innehåller små områden generellt färre arter än stora, sammanhängande områden, även om den totala yta vore tillräcklig. Därför skulle detaljplanen mest troligen innebära en förlust av biologisk mångfald.

Vidare fortsätter planbeskrivningen med att "Området förväntas dock hägnas in vilket innebär att allmänheten inte kommer ha tillgång till området." vilket skulle störa friluftslivet som idag finns på platsen.

Naturvärden

Enligt planbeskrivningen på sida 18 innehåller det aktuella området ett flertal viktiga naturvärden med en klassificering upp till "högt naturvärde (klass 2)" på specifika platser.

Enligt Lantmäteriets kartmaterial har planområdet historiskt sett bestått av småskaligt jordbruk, men industrier har tagit över mer och mer. Därför har platsens höga naturvärden tryckts undan

över tid eller helt försvunnit, med en högre andel kantzoner mot naturområdena som konsekvens. Idag argumenterar planbeskrivningen att naturområdena inte har tillräckligt hög biologisk mångfald, till exempel att träden inte är tillräckligt gamla och stora, och därför är det inte värt att bevara och vidareutveckla platsen. Men vad historiska kartor visar är den potential som platsen kan ha om Göteborgs Stad väljer att satsa på den biologiska mångfalden. Istället avvisas detta till fördel för näringslivsintressen.

Sammanlagt har ett fyrtiotal naturvårdsarter inklusive ett tjugotal särskilt skyddsvärda fåglar identifierats inom utredningsområdet. Platsen har påvisat sju fladdermusarter som samtliga är fridlysta. För en fullständig karta med detaljerad beskrivning av fyndplats för varje specifik art, se naturvärdesinventeringar i bilaga 3 till planbeskrivningen.

Nedan presenteras kommentarer från Naturskyddsföreningen i Göteborg gällande volvokoncernens tidigare detaljplaner som anses fortfarande vara aktuella i denna detaljplan, med mindre korrigeringar:

- *Naturskyddsföreningen vill här hänvisa till "Detaljplan Sörred - Verksamhet vid Pressvägen" (Diarienummer SBK: 0860/21) som i sin tur hänvisar till "Detaljplan för Logistikcentrum vid Hisingsleden inom stadsdelarna Björlanda och Sörred (Diarienummer: 1084/04 (FLLA 4947))" för att påvisa att man inte kan hänvisa till tidigare exploateringar där man i närtid konstaterat att flytt eller kompensation misslyckats eller inte följts upp.*
- *Naturskyddsföreningen i Göteborg fick i samråd för "Detaljplan Sörred - Verksamhet vid Pressvägen" (Diarienummer SBK: 0860/21) ta del av en utvärdering av kompensationsåtgärder vidtagna i Svarte mosse. **Enligt dess slutsats: "För att inte riskera att det uppstår ett glapp mellan att ursprungliga habitat försvinner och åtgärder kan anses som lämpliga bör vissa åtgärder vidtas väl tilltagen tidsperiod innan det ursprungliga habitatet försvinner"**. Naturskyddsföreningen i Göteborg vill att fullständiga miljökonsekvensbeskrivningar för hela industriområdet tas fram när det kommer till fler ansökningar om dispenser i området. Ett helhetsperspektiv är nödvändigt för att motverka att skyddsvärda arter flyttas från område till område.*

Föreningen vill här påvisa att samma kompensationsåtgärder föreslås i området. Dessa uppfyller inte de önskade resultat man ofta lutar sig mot vid exploatering i industriområdet på Hisingen. Naturskyddsföreningen i Göteborg önskar att staden följer de antagna miljö- och klimatmålen och slutar att godkänna detaljplaner som tydligt visar på en negativ

påverkan .

Planen beskriver ett antal kompensationsåtgärder som har syftet att bemöta de konsekvenser som detaljplanen kommer innebära. Dock är dessa åtgärder antingen för små för att kunna skapa viktiga skydd eller mycket bristande i sin planering.

Planen har anpassats mycket lite för identifierade naturvärden. Till exempel nattaktiva djur såsom fladdermöss påverkas negativt, då förlusten av nattmörkret kan leda till ökad predation, svårighet att hitta föda, ändrade konkurrensförhållanden mellan arter eller att djur lockas till farliga miljöer såsom vägar och trafikleder (SLU, 2020).

Gifrfri miljö och vatten

Planbeskrivningen anser att detaljplanen kommer ha en positiv påverkan på gifrfri miljö tack vare de saneringar som planeras i planområdet. Gifrfri miljö bör inte räknas med, eftersom det ska åtgärdas även om detaljplanen inte föreslår en större exploatering, då en utredning pågår och en åtgärdsplan ska tas fram . Enligt MKB:n på sida 61 har *“En fördjupad utredning inom befintligt verksamhetsområde samt nytt planområde rekommenderats för att kunna göra en bedömning av eventuella risker kopplat till PFAS. Arbetet ryms inom befintligt verksamhetstillstånd för Volvo Tuve och har påbörjats.”* Därför kommer det ske oavsett om detaljplanen kommer godkännas eller inte.

Enligt sida 66 *“Då det föreligger risk för spridning av PFAS i jord och grundvatten till ytvatten, från brandövningsplatser och områden med fyllnadsmassor, bör kompletterande undersökning ske för att avgränsa, klargöra behov av att avhjälpa källorna till PFAS. Då platserna är knutna till befintlig verksamhet kommer vidare utredning ske kopplat till Volvo lastvagnars verksamhetstillstånd och i samråd med ansvarig tillsynsmyndighet.”* Detta visar på detaljplanens bristande tillgång på utredningar av dess konsekvenser för spridning av PFAS.

Enligt sida 114 *“Anläggandet av testbanor och servicebyggnader bedöms inte kräva stora schakt djup, ned i berget, vilket gör att det inte bör uppkomma en avsänkning i berg. En potentiell risk är om stora delar av områdena asfalteras. Åtgärden kan leda till att nybildningen av grundvatten till bergmagasinet minskar, och därmed även tillgången.”*

På sida 115-116 “Skyddsåtgärder” Fortsätter MKB:n med att *“Inga skyddsåtgärder särskilt gällande grundvatten har fastställts i plan. Mark som planläggs som Natur innebär indirekt en begränsning i den totala hårgörandegraden för planområdet och inom kvartermark regleras*

även den maximala hårdgöringsgraden. Detta begränsar påverkan på nybildning av grundvatten och därmed även indirekt grundvattennivån.”

Båda kommentarerna visar att detaljplanen kommer påverka grundvattnets mängd, särskilt vid stora mängder asfalt.

Ändock vill staden överse ovanstående konsekvenser enligt sida 74 av dagvatten- och skyfallsutredningen: *“Frågan om PFAS i grundvattnet måste fortsatt beaktas och när mer information finns tillgänglig kan en bedömning göras, men bedömning är att den inte utgör ett hinder för detaljplanen.”*

Enligt sida 122 *“Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö- Göteborgs stad minskar användningen av skadliga ämnen*

I den övergripande markmiljöutredningen som har tagits framgår det att det finns föroreningar inom utredningsområdet. Ytterligare utredningar pågår inom det befintliga miljötillståndet som Volvo Lastvagnar AB innehar. Planförslaget har gjort att föroreningen har uppdagats och vidare utredningar kommer ske. Däremot är detta oberoende om planen antas eller inte.”

Naturskyddsföreningen i Göteborg står kvar vid samma ståndpunkt- att detaljplanen och dess syfte är oberoende från huruvida miljömålet uppnås.

Avvikelse från översiktsplanen

Planbeskrivningen förklarar på ett flertal platser att detaljplanen avviker från översiktsplanen. Detta med motiveringen att översiktsplanen inte är bindande men detaljplanen är, trots att översiktsplanen uppfyller en viktig funktion för att skapa en hållbar stad och ge ett helhetstäckande perspektiv. Om översiktsplanen ignoreras här, kommer viktiga sammanhängande naturområden med rikt friluftsliv även i syd, som idag är klassade som stadspark, också exploateras?

På samma sida motiveras överskridningen med att *“Planbeskrivningens samlade bedömning är att detaljplanen endast marginellt strider mot översiktsplanens intentioner.”*

Naturskyddsföreningen i Göteborg gör inte samma bedömning baserat på argumenten i föregående rubriker.

Uppfyllande av mål

Planbeskrivningen argumenterar att detaljplanen kommer att vara neutral i sin påverkan på Göteborgs miljömål, specifikt "Miljömål 1- Naturen: Göteborg har en hög biologisk mångfald". Detta då detaljplanen kommer att planlägga viss andel mark till NATUR, en term som inte var satt tidigare. Naturskyddsföreningen i Göteborg är mycket kritisk till den slutsatsen. Även om det rent juridiskt sker en ökning av skyddad naturmark, kommer i praktiken andelen minska. Till och med MKB:n uttrycker hur aspekten naturmiljö blir "måttligt negativt påverkad" av planen.

Naturskyddsföreningen i Göteborg föreslår att för att öka den biologiska mångfalden ska nya grönområden skapas där det inte fanns tidigare. Detaljplanen tillför därför inte nya naturvärden som den är utformad just nu. Även om mark föreslås byta namn till "natur" anser Naturskyddsföreningen i Göteborg att detta inte kan räknas som en ökning då mängden natur i planområdet kommer att minska.

I MKB:n visar tabell 16 hur planen påverkar de nationella miljö kvalitetsmålen. Notera de mål som kommer påverkas negativt dvs: Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Dessa kommer inte att uppnås till år 2030 enligt respektive ansvarig myndighet, såsom Naturvårdsverket och därför är dessa mål kritiska. Giffri miljö diskuterades i tidigare rubrik ovan samt hur detta mål inte är beroende av detaljplanen.

Tabell 16-1. Planens hänsyn till de nationella miljö kvalitetsmålen.

Miljömål	Påverkan	
Begränsad klimatpåverkan		
Frisk luft		
Bara naturlig försurning		
Giftfri miljö		
Ingen övergödning		
Levande sjöar och vattendrag		
Grundvatten av god kvalitet		
Hav i balans samt levande kust och skärgård		
Myllrande våtmarker		
Levande skogar		
Ett rikt odlingslandskap		
God bebyggd miljö		
Ett rikt växt- och djurliv		
Positiv	Obetydlig	Negativ

På sida 71 i planbeskrivningen sammanfattas planens konsekvenser på stadens miljömål från Miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad. Miljömål 1 har kommenterats i ovanstående stycke. Miljömål 2 beskrivs vidare: *“Ett genomförande av planförslaget kan ha påverkan på målet. Ur ett bredare geografiskt perspektiv än Göteborg, kan ett genomförande av programförslaget ha påverkan på målet om att minska människans klimatavtryck. Det är ännu inte helt fastställt vilken typ av verksamheter som kommer att etablera sig inom programområdet, men del kan ha fokus på elektromobilitet... . Sammantaget kan det på längre sikt innebära att delmålet kan få en högre måluppfyllelsegrad.”*

Med andra ord så vet staden inte verksamhetens påverkan på målet. Det visar på en osäkerhet och brist i detaljplanens genomförande.

För miljömål 3 fortsätter planbeskrivningen: *“Planförslaget bedöms inte ha en negativ inverkan på miljömålet då förslaget inte bedöms försämra buller, luftmiljö och användning av skadliga ämnen.”*

Dock visar MKB på sida 49-50 att *“riktvärdet för friluftsområden överskrids inom den angränsande delen av Hisingsparken, söder om Stenebyvägen (se även Friluftsliv kapitel 11).”*

Vidare på sida 56 *“Skyddsåtgärder”*

“Inga skyddsåtgärder särskilt gällande buller har fastställts i plan. Indirekt sett, planläggs viss mark som Natur och inom Kvartermark regleras även mark som endast får förses med

*komplementbyggnad, högsta nockhöjd på byggnadsverk, samt största byggnadsarea.
Sammantaget begränsar det möjliga källor buller.”*

Med andra ord bör planbeskrivningen inte argumentera att miljömål 3 inte påverkas negativt.

Slutsats

Som slutsats anser Naturskyddsföreningen i Göteborg att “Detaljplan för verksamheter vid Norra Stenebyvägen inom stadsdelen Tuve” motverkar ett flertal viktiga miljömål samt nationella mål och bör därför stoppas helt. Detaljplanen leder inte till en mer hållbar stad enligt Göteborg stads egna Miljö- och klimatprogram 2021-2030 samt mer nationella och globala mål som Sveriges miljömål och Globala målen. Vidare vill föreningen påpeka att detaljplanen inte informerades till föreningen, utan den uppmärksammades på stadens hemsida. Det gav föreningen mycket kort tid att förbereda ett svar till staden. I framtiden önskar föreningen att alla detaljplaner med såpass hög påverkan att en MKB var nödvändig, skickas direkt till lämplig kontakt.

Enligt planbeskrivningen på sida 9 motiveras detaljplanen med: *Den samlade bedömningen är att detaljplanen delvis strider mot översiktsplanens intentioner i dessa områden och att målet om att skapa ny industrimark överväger stridandet mot översiktsplanen.* ”
Staden och dess myndigheter har ett ansvar att godkänna detaljplaner som är i linje med deras visioner om en hållbar stad, inte se förbi dem för att gynna näringslivs intressen även om det gynnar staden ekonomiskt. Staden visar här på hur lite man bryr sig om den hållbara utvecklingen i praktiken.

Stadsplaneringsgruppen
Naturskyddsföreningen i Göteborg

Genom
Oskar Tagesson
Ordförande